

Sygn. akt II UK 411/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku E. D.
przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w W.
o wysokość emerytury, wypłatę odsetek i stwierdzenie nieważności decyzji
wydanych po dniu 1 stycznia 1999 r.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 stycznia 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 14 lutego 2013 r. oddalił apelację wnioskodawcy E. D. od wyroku Sądu Okręgowego w W. XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 marca 2012 r, którym Sąd oddalił odwołanie od decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego w W. z dnia 6 stycznia 2009 r., odmawiającej wnioskodawcy ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalno-rentowego i wypłaty odsetek oraz umorzył odwołanie od drugiej decyzji organu rentowego z tej samej daty, odmawiającej stwierdzenia nieważności decyzji wydanych po dniu 1 stycznia 1999 r.

Sąd Apelacyjny wskazał, że art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66 ze zm.), który uzależniał waloryzację świadczeń od

wzrostu uposażenia żołnierzy pozostających w służbie i zajmujących analogicznie zaszeregowane stanowiska (waloryzacja uposażeniowa) został zmieniony na mocy art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) od dnia od 1 stycznia 1999 r. Od tej daty art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy otrzymał nowe brzmienie, które wprowadza taką samą zasadę waloryzacji świadczeń dla emerytur wojskowych jaką przewidziano w powszechnych przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W konsekwencji poprzednie brzmienie tego przepisu nie funkcjonuje już w obrocie prawnym. Nie można zatem przeprowadzać waloryzacji świadczenia ubezpieczonego w oparciu przepisy o nieistniejące przepisy ustawy o emeryturach mundurowych. Zastosowanie znowelizowanego art. 6 ustawy zaopatrzeniowej do emerytów wojskowych nie oznaczało złamania zasady niedziałania prawa wstecz. Nowelizacja dotyczyła waloryzacji, jakie miały dopiero mieć miejsce, a nie przeszłych. Zasady waloryzacji badane były przez Trybunał Konstytucyjny z punktu widzenia ochrony praw nabytych, skutkiem czego było orzeczenie o ich zgodności z art. 2 Konstytucji RP (wyrok z dnia 20 grudnia 1999 r., K 4/99, OTK 1999/7/165). Trybunał stwierdził, że zmiana od 1 stycznia 1999 r. metody waloryzacji emerytur wojskowych dotyczy wszystkich emerytów i rencistów uprawnionych z tytułu tego zaopatrzenia, ale także zrównuje w prawach wszystkich emerytów i rencistów niezależnie od tego, czy prawo do świadczeń mają ustalone na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych czy według przepisów obowiązujących w powszechnym systemie emerytalnym.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie następujących przepisów prawa materialnego: 1/ art. 32 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych przez jego niezastosowanie pomimo „przedstawienia przez skarżącego nowych okoliczności mających wpływ na wysokość świadczenia”, 2/ art. 6 tej ustawy w brzmieniu nadanym przez art. 159 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 64 Konstytucji RP oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przez błędną wykładnię i przyjęcie, że jest on zgodny z zasadami sprawiedliwości społecznej, równości, ochrony własności i praw majątkowych oraz

gwarancją zabezpieczenia społecznego, i ma zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 1999 r., 3/ art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy w brzmieniu sprzed 1 stycznia 1999 r. w związku z art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2003 r. przez „niewłaściwe niezastosowanie”.

Jako okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, czy uzyskując prawo do świadczenia emerytalnego ubezpieczony nabywa również ściśle związane z tym prawem uprawnienie do waloryzacji tego świadczenia w określony sposób. A jeżeli tak, to czy uprawnienie do waloryzacji tego świadczenia w określony sposób ma charakter prawa podmiotowego i czy może ono zostać zmienione przez ustawodawcę w sposób niekorzystny z punktu widzenia interesów ubezpieczonego bez naruszenia zasady ochrony prawa własności wyrażonej w Konstytucji (art. 64 ust. 1 i 2) oraz w Protokole nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (art. 1 Protokołu nr 1).

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obie instancje oraz kosztach postępowania kasacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, a także o zasądzenie od organu na rzecz skarżącego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1/ w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2/ istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3/ zachodzi nieważność postępowania lub 4/ skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu tego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie

może sprzyjać rozwojowi prawa. Przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne sprowadza się do zakwestionowania zmodyfikowanego na mocy znowelizowanego art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66 ze zm.) sposobu waloryzowania świadczeń w kontekście naruszenia konstytucyjnej zasady ochrony prawa własności. Tymczasem Sąd Najwyższy wielokrotnie dokonywał interpretacji spornego art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych z związku z art. 159 ust. 1 ustawy emerytalnej, prezentując jednolite stanowisko w zakresie ich zgodności z konstytucyjnymi zasadami niedziałania prawa wstecz, ochrony praw nabytych i równości wobec prawa. (por. między innymi wyroki SN: z dnia 1 września 2010 r., II UK 97/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 17; z dnia 28 października 2010 r., II UK 109/10; LEX nr 688683 oraz postanowienie z dnia 25 listopada 2009 r., I UK 294/09, niepublikowane). Z orzeczeń tych wynika, że sporna nowelizacja zmodyfikowała z dniem 1 stycznia 1999 r. zarówno wysokość świadczeń emerytalnych żołnierzy zawodowych przyznanych przed dniem 1 stycznia 1999 r. poprzez ich podwyższenie wskaźnikiem dodatkowej waloryzacji, jak i zasady waloryzacji tych świadczeń na przyszłość. Zmiana zasad waloryzacji emerytur wojskowych polegająca na ich dostosowaniu do zasad obowiązujących w powszechnym prawie emerytalnym nie odebrała skarżącemu prawa do waloryzowania przysługujących mu świadczeń, ale modyfikowała sposób (mechanizm) waloryzowania świadczeń na przyszłość. Nastąpiło to w drodze uprawnionej ingerencji ustawodawcy, który nie naruszył tzw. ekspektatyw maksymalnie ukształtowanych, do jakich nie zalicza się stosowanych mechanizmów waloryzowania świadczeń emerytalno-rentowych. Oznacza to, że tego typu mechanizmy mogą być legislacyjnie modyfikowane z mocą *ex nunc* (na przyszłość). W konsekwencji ustawodawca był legitymowany, a nawet zobowiązany do realizacji konstytucyjnej zasady równości wobec prawa wszystkich obywateli znajdujących się w podobnej sytuacji prawnej, a w szczególności do zapewnienia zasady równości wszystkich ubezpieczonych niezależnie od systemu ubezpieczeń społecznych (zaopatrzeniowego lub powszechnego), któremu podlegają. W takim postrzeganiu normatywnym, określona data zakończenia służby wojskowej i uzyskanie uprawnień z wojskowego zaopatrzenia emerytalnego nie stanowi

usprawiedliwionego kryterium zróżnicowania wojskowych uprawnień zaopatrzeniowych w kierunku utrzymania korzystniejszego mechanizmu waloryzacji „starszych” emerytur wojskowych w porównaniu do tego samego typu świadczeń, które uprawnieni nabywają po 1 stycznia 1999 r. i które następnie miałyby podlegać mniej korzystnym sposobom waloryzacji, które zostały dostosowane obowiązujących po tej dacie powszechnych, jednolitych i równych dla wszystkich ubezpieczonych reguł waloryzowania świadczeń emerytalno-rentowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji w zgodzie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.